

الحمد لله على ما عملنا محمد و آل محمد

رابطه نعمت و عبودیت
از منظر قرآن

مریم فرهادی

فرهادی، مریم، ۱۳۶۲ -

رابطه نعمت و عبودیت از منظر قرآن / مریم فرهادی: تهیه و تنظیم معاونت پژوهش، اداره کل پژوهش‌های عمومی آ حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواران.

قم، حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواران، مرکز نشر هاجر، ۱۳۹۶.
۱۳۶ ص: ۱۲/۵/۲۵ س.م.

۱۳۸-۲-۳۷۸-۶۰۰-۹۷۸-۶۱۰۰۰ ریال
فیبا

مسلسل: ۱۰۱۲

کتابنامه: ص ۱ - ۱۲۶: همچنین به صورت زیرنویس.

بندگی (اسلام) در قرآن Servitudes (Islam) in the Qur'an

لطف در قرآن Grace (Islamic theology) in the Qur'an

و روزی --- جنبه‌های قرآنی --- Qur'anic teaching Divine sustenance (Islam)

حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواران، اداره کل پژوهش‌های عمومی

حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواران، مرکز نشر هاجر

Hajarah Elmiah Quran, Center management, Hajarah Elmiah Publications-hajar

۲۹۷/۱ ۳۲۶/۱ ۲۸۸/۱
BPI۰۲/۱

رابطه نعمت و عبودیت از منظر قرآن

نویسنده: مریم فرهادی

معاونت پژوهش / اداره کل پژوهش‌های عمومی

مرکز نشر هاجر (وابسته به مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواران)

تعداد صفحه: ۱۲۶ / صفحه / رقعی

نوبت چاپ: اول / بهار ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۶۱۰۰۰ ریال

چاپخانه: زلال کوثر

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۷۸-۱۳۸-۲

نشانی: قم - بلوار معلم - مجتمع ناشران - واحد ۴

تلفن: ۰۲۵-۳۱۰۱۵

پیامک: ۱۰۰۰۳۱۰۱۵

hajar.whc.ir

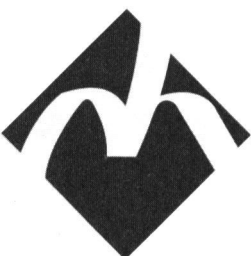
hajar@whc.ir

مرکز نشر هاجر
دفتر مرکزی: قم، بلوار معلم، مجتمع ناشران، واحد ۴

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواران

حمد و سپاس حمد خدایی را که اول همه آثار
تی اوست و قبل از او اولی نبوده و آخر است
بی آنکه پس از او آخری باشد، خدایی که دیده
بینندگان ز دینش قاصرو اندیشه و فهم
وصف کنندگان ز وصفش عاجز است. به دست
قدرتش آفریدگان را ایجاد کرد و آنان را براساس اراده
خود صورت بخشید، آنگاه همه را در اراده خود راهی
نمود و در مسیر محبت و عشق خود برانگیخت.

www.Ketab.ir

تقدیم به

به پیشگاه با عظمت امام المتقین،
امیر المؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام
و نیز - ایم به پدر و مادر بزرگوaram
که همراه با ایم حامی و بشوق شفیقی بوده
و مرا با دوستی و محبت، به موا ایم -یر المؤمنین علیه السلام
پرورش داده‌اند.

www.Ketab.ir

فهرست

سخن ناشر.....	۱۳
برآستان قرآن.....	۱۵
مقدمه.....	۱۹

بخش اول: کلیات و مفاهیم

فصل اول: مفاهیم.....	۲۳
۱. نعمت در لغت.....	۲۳
۲. نعمت در اصطلاح.....	۲۴
۳. عبودیت در لغت.....	۲۵
۴. عبودیت در اصطلاح.....	۲۵

فصل دوم: نعمت

الف) نعمت.....	۲۹
۱. اهداف نعمت‌های الهی.....	۲۹
۲. مصادیق نعمت‌های الهی.....	۳۵

۳۵	یک. ولایت
۳۶	دو. تأیید الهی
۳۶	سه. اتحاد
۳۷	چهار. جوانی
۳۸	پنج. خلق خوب
۳۹	شش. بلیات نعمت‌اند و سبب عبادت
۳۹	هفت. نیکی دنیا بستر انتخاب، رشد و تعالی
۴۱	هشت. نعمت الفت بین قلوب
۴۳	۳. وظیفه پادگان. برابر نعمت‌های خداوند
۴۶	ب) انواع نعمت
۴۶	۱. مادی و معنوی
۴۷	یک. ایمان
۴۷	دو. عقل
۴۹	۲. دنیوی
۵۲	۳. ظاهری و باطنی
۵۶	۴. نعمت بزرگ و کوچک
۵۷	۵. نعمت پاداشی
۵۹	فصل سوم: عبودیت
۵۹	الف) عبودیت
۶۱	۱. حقیقت عبودیت و اهمیت آن
۶۳	۲. زمینه‌ها و آثار عبودیت
۶۳	زمینه‌های عبودیت
۶۶	آثار عبودیت
۶۷	۳. مراتب عبودیت
۶۹	۴. مصادیق عبودیت
۷۰	۵. آثار عبودیت

۶. رابطه عبودیت با خشوع و خضوع ۷۲
۷. رابطه عبودیت با ولایت و رحمت خدا ۷۳
- ب) انواع عبودیت ۷۴
۱. عبودیت عام ۷۴
۲. عبودیت به اقتضای عقل و تفکر ۷۴

بخش دوم: رابطه نعمت و عبودیت

- فصل اول: نعمت‌ها، نیوی برخاسته از عبودیت ۸۱
۱. سلامت جسمانی ۸۱
۲. دوری از اسراف ۸۲
۳. شکوفایی جامعه ۸۳
۴. فزونی نعمت‌ها ۸۴

- فصل دوم: نعمت‌های معنوی و اخروی برخاسته از عبودیت ۸۵
۱. ورود به بهشت ۸۵
۲. برخورداری از نوعی ربوبیت خدادادی ۸۸
۳. هدایت ۹۰
۴. کرامت ۹۱
۵. قرب به خدا ۹۱
۶. قدرت معنوی ۹۲
۷. رحمت الهی ۹۳

فصل سوم: چگونگی استفاده از نعمت در راه عبودیت ۹۵

۱. ادای حق هر نعمتی ۹۵
۲. روزی الهی دانستن نعمت‌ها ۱۰۱
۳. یاد خدا در برخورد با نعمت‌ها ۱۰۲
۴. نامحدود دانستن نعمت خدایی ۱۰۳
۵. شناخت فلسفه وجودی نعمت‌ها و اهداف آنها ۱۰۶
۶. خود را مستحق نعمت خدادادی ندیدن ۱۰۸

۱۱۱.....	فصل چهارم: پیامدهای استفاده ناروا از نعمت‌ها در مسیر عبودیت
۱۱۲.....	۱. غفلت از یاد معاد
۱۱۴.....	۲. فساد خرد انسانی
۱۱۵.....	۳. استدراج
۱۱۹.....	۴. دوری از بندگی خدا
۱۱۹.....	۵. روی آوردن به شرک
۱۲۲.....	۶. عذاب دنیوی
۱۲۴.....	۷. فقدان نعمت
۱۲۹.....	جمع‌بندی
۱۳۱.....	کتابنامه

سخن ناشر

«أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَّهِ أُفٍّ فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا» (نساء، ۸۲)

«چرا در معانی قرآن تدبر نمی‌کنند؟ در حالی که اگر این قرآن، از طرف غیر خدا بود قطعاً اختلاف‌های بسیاری در قرآن می‌یافتند.»

فرمان تدبّر در قرآن برای همه‌ی زمان‌ها و مکان‌ها جاری است. باید بر بی‌کرانگی و دریای عمیق آن غور کرد و گوهرهای درخشان آن را فرادید مخاطبان قرار داد.

نشرها جرافتخار دارد در راستای نهادینه‌سازی فرهنگ قرآنی بیش‌گام بوده و این بار نیز در صدد عطف‌افشانی معارف قرآنی، به فضای جامعه اسلامی می‌باشد.

این انتشارات، پیام امام راحل را چراغ راه خود ساخته است. آنجا که حسی از امام از اینکه تمام عمر خود را در راه قرآن صرف نکرده، تأسف می‌خورد و به حوزه‌ها و دانشگاه‌ها سفارش می‌کند که قرآن و ابعاد گوناگون آن را در همه‌ی رشته‌ها، مقصد اعلیٰ قرار دهند تا مبادا در آخر عمر بر ایام جوانی تأسف بخورند.

(صحیفه نور، ج ۲۰، ص ۲۰)

در راستای تحقق این مهم، ناشر با مدیریت راهبردی و آراسته سازی آثار خواهران قرآن پژوه، سعی دارد تا این نگاشته ها را به سامان رسانیده و به تدریج تحفه ی قرآن جویان نماید. بی تردید در این راه، توشه ای ثمین تراز توفیق الهی، وجه اهل بیت و دعای خیر همراهان، راهگشای امور نخواهد بود.

أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

مرکز نشر هاجر